

ת"פ 47928/07/18 - מדינת ישראל נגד ינון ראובן צדיק

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 47928-07-18 מדינת ישראל נ' צדיק

בפני כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
המאשימה מדינת ישראל
 באמצעות פמ"י (פלילי)
נגד ינון ראובן צדיק
הנאשם ע"י ב"כ עו"ד יצחק במ

פסק דין

אומר בפתח הדברים, בהתאם לאמור בסעיף 182 סיפא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, כי החלטתי לזכות את הנאשם מן המיוחס, מחמת הספק.

כתב האישום המתוקן

מעובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגד הנאשם עולה, כי ביום 27.7.2015 הוצאו צווים בדבר הכרזה על שטח צבאי סגור במרחב בית-אל. למחרת, 28.7.2015, החלה פריסה משטרתית בישוב זה לצורך פינוי והריסת מאחז בלתי חוקי בבתי דריינוף (להלן - **המקום**), לנוכח החלטת בג"ץ בעניין. כחלק מהפריסה המשטרתית האמורה, החל מהשעה 18:00, הוצבו במקום מחסומי משטרה קשיחים שנועדו לשמש חוצץ בין תושבים שונים שהחלו להתקהל במקום (להלן - **המתקהלים**) לכלים ההנדסיים שהובאו למקום ויועדו להריסת המאחז ולשם מניעת זליגת המתקהלים לתוך השטח הצבאי הסגור. פלוגות מג"ב וכוחות משטרה (להלן - **הכוח**) שהוצבו במקום, החלו ליצור שרשרת אנושית, שתפקידה לבצע חציצה כאמור לעיל בנוסף למחסומים הקשיחים.

באותו זמן, התפתחה התפרעות במקום, בה נטל חלק הנאשם, כאשר רבים מהמתקהלים החלו לזרוק חפצים, ביצים ואבנים לעבר הכוח. בשעה שאינה ידועה למאשימה, במהלך הלילה שבין 28.7.2015 ל-29.7.2015, זרק הנאשם אבן בגודל של כ-5 ס"מ אל עבר הכוח במקום. כתוצאה מזריקת האבנים נפגע מ"פ הכוח, ביאן חסן, בגבו (להלן - **ביאן**).

לפיכך, הואשם הנאשם בביצוע עבירות של **התפרעות**, לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**) ו**תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 274(1) ו-2(2) לחוק.

תשובת הנאשם לאישום

ביום 26.2.2020 מסר הנאשם תשובתו לאישום באמצעות בא-כוחו. מהתשובה עולה, כי הנאשם אינו כופר כי נכח במקום בעת האירוע, אך מכחיש כי נטל חלק בהתפרעות ומכחיש כי יידה אבן על איש. מעבר לכך הוא טוען, כי הותקף ע"י מי מעוצריו.

המחלוקת המרכזית שבין הצדדים

מוקד המחלוקת בתיק זה נעוץ בשאלת זיהויו של הנאשם כמי שנטל חלק פעיל בהתפרעות, ויידה את האבן שפגעה בביאן. המאשימה סבורה, כי די בעדותו של השוטר עלי בסלי (להלן - **עלי**), שזיהה את הנאשם בשטח ועצר אותו בו-במקום, כדי לבסס את הראיות המספיקות להרשעת הנאשם במיוחס לו, בעוד הסניגור סבור, כי ישנו ספק סביר בזיהויו של הנאשם, לנוכח הטעמים שפירט לאורך ההליך ובסיכומיו.

ייתרונה כבר כעת, כי אין למעשה מחלוקת בין הצדדים על אופיו של האירוע ואופן התרחשותו, כמתואר בכתב האישום, למעט בעניין חלקו המתואר של הנאשם. כמו-כן, אין מחלוקת, כי הנאשם נכח במקום בזמן האירוע. אין גם מחלוקת, כי זיהויו של הנאשם מתבסס על עדותו היחידה של עלי. כפי שאבאר בהמשך, אין בעדות זו די כדי לבסס הרשעה בנסיבות המקרה.

הראיות שנשמעו והוצגו

בתיק זה שמעתי ארבעה מעדי התביעה במסגרת פרשת התביעה, ובמסגרת פרשת ההגנה העיד הנאשם. מעבר לכך הוגשו מסמכים מתיק החקירה וכן הוגש בהסכמה סרטון המתעד חלקים מן האירוע (להלן - **הסרטון**). בחלק זה של הכרעת הדין אסקור את הראיות על-פי סדר הצגתן וההקשר שבו הוגשו.

הסרטון (אורכו 3 דקות, 34 שניות - 3:34)

להלן יובא תיאור הסרטון לאחר שצפיתי בו מספר רב של פעמים. יש לשים לב לחלקים המודגשים, אליהם אתייחס בהמשך. מצאתי להרחיב ולהביא תיאור מלא יותר של הסרטון, על-מנת להבהיר את הרושם שקיבלתי מטיבו של האירוע, כעולה גם, מהעדויות ששמעתי.

00:05 צעיר חובש כיפה, בעל זקן, מרכיב משקפיים בחולצה מפוספסת מתעמת עם הכוח פנים מול פנים ומטיח בו שאחיו "מת בקרב" ותוכן דומה לאורך זמן ארוך יחסית, לידו לפחות 12 צעירים, **כולם חובשי כיפות, רובם עם זקנים, בחלקם ניתן לזהות פנים, ברובם לא ניתן לזהות פנים והם נראים כצלליות, כאשר ישנה תאורה מסנוורת מאחוריהם, אשר נמצאת אל מול פני השוטרים והמצלמה.**

00:19 מפגין חולף על פני המצלמה משמאל לימין ובידו טלפון המכוון כלפי הכוח (כנראה

(מצלם).

00:26 - 00:55 אותו צעיר עם החולצה המפוספסת ממשיך בדבריו ואומר בלהט: "כלום אתם לא עושים להם... רק הורסים... אני לא מבין איך אתה מסוגל.... תסביר לי, אח שלי מת, אני בחיים לא הייתי עושה דבר כזה, אח שלי מת, מה אתה עושה? אתה בוגד פה, הוא מת בשביל זה, לאח שלך היית עושה את זה? אח שלך היה מת היית הורס את הבית שלו? הבית של אבא שלך הבית של אמא שלך היית הורס אותו?"

00:56 **ניכר כי האווירה מתחממת - צעקות רמות ורבות יותר ואז נשמע אותו צעיר עם החולצה המפוספסת צועק "אל תיגע בי" כשהוא קרוב מאוד לאנשי הכוח.**

00:56 לידו עומד בחור נוסף בעל מאפיינים מראה דומים שצועק: "חבר'ה, מצלמות".

01:03 שומעים איש מג"ב פונה לאחד המפגינים ואומר לו "בוא, בוא".

01:12 המצלם משנה עמדה וכעת ניתן לראות את השרשרת האנושית שיוצרים השוטרים אל מול המפגינים ביניהם מרחק קצר בלבד.

01:25 - 01:35 הבחור עם החולצה המפוספסת ממשיך בדבריו "תחשוב שאם אח שלך היה מת, היית הורס את הבית שלו? לאבא ואמא שלך, זה מה שהייתה עושה?"

01:37 **הסלמה מיידית - זריקת חפצים, צעקות רמות וריצה של שוטרים ומפגינים לכל עבר. המצלם רץ לעבר המפגינים ולכיוון הגדרות.**

01:45 הכוח מרים מחדש גדרות והודף אותן לעבר המפגינים.

02:00 מפגש אלים בין הכוח למפגינים, צעקות.

02:10 מפגין נשמע צועק "תיזהר איך שאתה מרביץ".

02:13 הפוגה קצרה והפרדת כוחות, מפגינים רחוקים מהכוח מספר מטרים, ניתן לראות אשפה רבה מפוזרת, ריהוט זרוק לרבות שולחן מתקפל.

02:22 ניתן לראות מפגין בחולצה לבנה מתיז מים מבקבוק לעבר הכוח.

02:25 נשמע איש מהכוח אומר במגפון "להרגיע, חברים להרגיע".

02:36 המצלם הולך בצד השוטרים, אך ניתן לראות את הרווח בין הכוח לבין המפגינים של מס' מטרים, כאשר המצלם מהצד החיצוני של שורת הגדרות.

02:44 נשמע איש מהכוח אומר "תיזהרו", ורואים חפץ המושלך באוויר לכיוון השוטרים.

02:53 המצלם עומד בצד השוטרים על מול המפגינים, כאשר נשמר מרחק של למעלה מארבעה מטרים על-פי הערכה, קשה לזהות מפגינים ספציפיים כשמדובר בחושך ותאורת רחוב המסנוורת את המצלמה והופכת את המפגינים לצלליות.

02:55 נשמע אדם (כנראה שוטר) אומר: "אם יגזימו נקרע אותם".

02:56 נשמע אדם (כנראה שוטר) צועק: "בואו לפה, בואו לפה".

02:58 נשמע אדם אחר (כנראה שוטר) צועק: "מייד חמישה לפה".

02:59 נשמע אדם (כנראה שוטר) צועק: "תיזהרו אבנים, אבנים, ואז צעקה "איה, איה".

03:07 אשה עטוית כיסוי ראש המתקרבת לכוח ועומדת מול שוטר מג"ב וצועקת: "מי זה אתה שתראה לי, תראה לי את הראש של הנער אני רוצה לדעת מי זה הנער הכי אני רוצה לראות...".

03:09 נשמע קול שוטר שאומר: "חבר'ה, תעבירו ... חוליה...".

03:15 רואים ושומעים את אחד המפגינים מתקרב לשוטרים וצורח: "לא רוצים לשתוק, הם בוגדים, הם בוגדים".

03:22 רואים ושומעים מפגין אחר שצועק "תזרקו עוד כסאות, תזרקו עוד, עוד פגיעות תחטפו, נעשה".

03:27 נשמע איש ביטחון (איש צבא או מג"ב) אומר לכוחות: "חבר'ה, מג"ב, לצאת מאחורי הגדרות".

03:30 נשמע איש ביטחון: "שמע, ביאן קיבל אבן בגב".

עדויות של ביאן (עד תביעה 1)

ביאן סיפר, כי שירת תקופה ארוכה כמפקד פלוגת מג"ב באיזור, והיה שותף לאירועי מחאה רבים וקשים, כשהוא חשוף בצריח אל מול המפגינים. הוא תיאר את האירוע מושא כתב האישום, כאירוע קשה ואלים, שבו הושמעו עלבונות קשים כלפיו וכלפי הכוח, דבר שנחרת בלבו ובנפשו (פרו' עמ' 20, ש' 15-28).

אשר לפגיעה בו, סיפר ביאן: "אני אמרתי, אני הייתי עם הגב לפגיעה, לא זיהיתי בשלב הראשון, מי שזיהה כנראה הלוחמים ורק אחרי שהסתובבתי הראו לי מה שבאמת פגע בי" (פרו' עמ' 21, ש' 11-12). בהמשך אמר מפורשות, כי לא זיהה את מיידה האבן ואין לו היכרות עם הנאשם (שם, ש' 24-30).

ובהמשך אמר כך:

"במהלך הפעילות היו לידי המתעד המבצעי, הקשר שלי, אחת הסיטואציות **הסתובבתי לדבר עם לוחמי הפלוגה ולפתע הרגשתי הדף מאוד חזק בגב. צעקתי שם מכאב ולשניה גם עצרתי נשימה וחשכו עיניי, והלוחמים מיד תפסו אותי שם והסתבר שדובר באבן גדולה בגודל של כדור עף, שעפה, אני לא יודע מאיזה כיוון ופגעה לי בגב. כבודו אולי גם ראוי ונכון להגיד... במשך 3 שבועות בגב, קיבלתי טיפול רפואי מהתאג"ד של צה"ל במקום, אני סירבתי להתפנות כי לא יכולתי לעזוב את הלוחמים שלי בעת ההיא כי זאת שעת מבחן ושעת צורך ויכולתי להמשיך פעילות. כיום לצערי הרב אני מתמודד עם נימול בכף יד שמאל, ואני בהליך בירור רפואי כרגע עם מומחה כף יד ומומחה כתף. לא אוכל להגיד לך אדוני שיש קשר סיבתי בין מה שיש לי כרגע לבין הפציעה" (שם, עמ' 20, ש' 32-עמ' 21, ש' 6).**

הסרטון הוצג לביאן במהלך עדותו, והוא זיהה את עצמו וכן את קולו כשהוא צועק בעת הפגיעה (דקה 2:58) (שם, עמ' 23, ש' 4).

יצוין, כי אין מחלוקת, כי ביאן מסר הודעה במשטרה שנה וארבעה חודשים (!) לאחר האירוע, ביום 27.9.2016, ולא ניתן כל הסבר לפער זמנים זה. בהודעתו שהוגשה מטעם ההגנה וסומנה נ/1 עולים פרטים דומים לאלו שמסר בהודעתו לפני, ועיקרם, שלא זיהה את מיידה האבן, שכן היה עם הגב למפגינים, הוא נפגע בגבו "מאבן גדולה" (ש' 8) ובהמשך תיאר את האבן "זה היה חתיכת אבן, סלע כזה, ממש אבן כמו כדור עף בגודל שלו" (ש' 12). עוד תיאר כי "היה לי כחול בגב למשך שלושה שבועות ולא הלכתי לרופא, גם דו"ח פציעה לא מילאתי, זה טעות" (ש' 14-15).

עדותו של עלי, עד תביעה 2

כאמור, עלי הוא העד המזהה היחיד, עליו מבססת המאשימה את ראיותיה.

ובכן, כך העד סיפר:

"עמדנו שם 16 שעות, אני לא אשכח את היום הזה. 16 שעות עם מדים, הכל, כל הציוד, ולאחר 16 שעות חזרנו לפלוגה, היינו גמורים מעייפות, אני לא זוכר אם ישנו בדיוק כמה שעות ואז הקפיצו עוד פעם אותנו לשטח. היינו גם בסביבות 10 שעות אולי יותר, ובתקופה הזאת קרה האירוע שמדובר עליו..." (פרו' עמ' 45, ש' 8-10).

"אני זוכר שראיתי מישהו זרק אבן למרחק 2 מטרים לעבר המ"פ. המ"פ נפגע בגב והוא הסתובב אמר לי חטפתי אבן, אמרתי לו ראיתי את הבן אדם שזרק את האבן, הלכתי עם כמה שוטרים בשביל לעצור את הבן אדם, וחטפנו קללות, צעקות, הוא התנגד למעצר הבחור" (שם, ש' 27-30).

"הייתה שם התנגדות כמו שאמרתי ומי שהיה בשטח זה אנחנו. אנחנו חווינו את כל הקללות על כוחות הביטחון. אנחנו חווינו ביצים על הראש, בקבוקים, אבנים, כל דבר שחווינו בבית דרייבוב זה אנחנו כוחות הביטחון שעמדנו שם, וכשיסינו לעצור את הבן אדם הוא התנגד עוד פעם אני אניגד את זה, הוא

קילל אותנו והוא ניסה להרים דברים מהרצפה אבנים בשביל לזרוק עלינו... (שם, עמ' 46, ש' 10-14).

"זיהיתי אותו זורק אבן.

[ש]: ואתה זוכר את הגודל של האבן שהוא זרק?

[ת]: כמו 5 סנטימטר, כמו שצינתי בדו"ח.

[ש]: ובאיזה מרחק היית מהנאשם?

[ת]: 2 מטרים.

...

מר עלי בסלי: אמרתי לביאן שזיהיתי אותו, הלכתי עם עוד כמה שוטרים בשביל לעצור את הנאשם הזהרתי אותו, אמרתי לו תרגע. הוא המשיך לקלל אותנו בצורה בוטה. כשבאנו לעצור אותו הוא ל רצה שנעצור אותו הוא התנגד, התחיל בדחיפות, ניסה לברוח וזה מה שקרה שם. עוד פעם, זה היה אחרי המון שעות שעמדנו שם, וחטפנו קללות וחטפנו הרבה דברים" (שם, עמ' 46, ש' 24 - עמ' 47, ש' 13).

כמו כן, העד זיהה את הנאשם באולם (שם, ש' 21).

יצוין, כי העד לא זיהה את חתימתו על דו"ח עיכוב שהוצג לו בטענה שהוא זה שערך את המסמך, ועל כן המסמך לא הוגש (עמ' 49, ש' 10).

בחקירתו הנגדית לא ידע עלי לומר אם הנאשם זרק "אבן" או "אבנים", שכן לא זכר פרט זה (עמ' 54, ש' 22-28). בהמשך אמר עלי:

"הנכון הוא שהוא [הנאשם] זרק אבן אחת, מה שהמ"פ שלי חטף זו אבן אחת בגב. לגבי שאר האירוע זה אירוע שמתמשך, אז במהלך האירוע הוא זרק אבנים, לא באירוע הזה ספציפית, אלא בכל האירוע, זה אירוע גדול אחד" (עמ' 55, ש' 14-17).

עוד עלה מעדותו של עלי, כי עמד במרחק של כמטר וחצי מביאן בעת הפגיעה, כשביאן עם הפנים אליו ועם הגב למפגינים (עמ' 59).

עלי ציין, כי אינו זוכר אם לנאשם היו מאפיינים מיוחדים שבגינם זיהה דווקא אותו, וציין כי לא רק הוא בלט, אלא **"כולם בלטו שם"** (עמ' 63, ש' 12).

לעניין הזיהוי השיב עלי כאשר נשאל האם עקב אחרי האבן: **"מה זה עקבתי? האבן שנזרקה זיהיתי את הבן אדם, זיהיתי אותו כשהוא זרק מאיפה שהוא זרק והיא פגעה בגב של המ"פ שלי"** (עמ' 64, ש' 1-2).

כשעומת העד עם דברי ביאן, כי פגע בו סלע, הוא השיב: **"הוא היה עכשיו נכה, מה פתאום, איזה סלע? אמרתי לך,**

שיערתי כ-5 סנטימטר" (שם, ש' 26).

העד לא ידע לומר אם עצר את הנאשם מיד לאחר יידוי האבן או אחרי זמן-מה (עמ' 65-66).

אגב עדותו של עלי, הגישה ההגנה שתי הודעות שמסר העד - הראשונה מיום 29.7.2015 בשעה 03:45 "הודעה עצמית" שסומנה נ/2. ממנה עולה, כי "... קרתה התקהלות של אנשים ניסו לפרוץ תגדר ולעבור, נכנסו פנימה על מנת להדוף אותם אחורה, אותו בחור זיהיתי אותו זורק אבנים המ"פ שלי חטף אבן בגב ממנו זיהיתי אותו רצתי אליו כדי לעצור אותו התנגד ותקף אותי פיזית השתלטתי עליו..." (ש' 3-6)

בהודעה נוספת שנגבתה מעלי בשעה 12:05 באותו יום (סומנה נ/3) הוא נשאל כיצד זיהה את החשוד והשיב: "ראיתי אותו עם אבן ביד ואני עמדתי ממש בקרבתו כ-2 מטר, הוא לא לבש כאפיה ולא שום דבר שכיסה את פניו" (ש' 7-8). בהמשך, זיהה העד את הנאשם בצילום שהוצג לו.

הסניגור הגיש את ההודעות על-מנת לעמוד על סתירות ולא כראיה לאמיתות תוכן ההודעות. יצוין, כי העד לא אישר את חתימותיו על גבי שני המסמכים שהוגשו, הגם שלגבי נ/2, זיהה את כתב ידו (עמ' 79-80).

עדותו של אבישי (לידור) סעדון, עד תביעה 4 (להלן - אבישי)

אין חולק, כי עד זה הוא שתיעד בסרטון את האירוע. הוא תיאר את החוויה הקשה שעבר באותה הפגנה, ואת מאפייניה האלימים וסיפר כי "קיבלנו הרבה דברים שלא היה מגיע לנו לקבל" (עמ' 84, ש' 19). הוא סיפר, כי ביאן נפגע מהאבן שעה שהיה עם הפנים אל השוטרים וחילק להם הוראות (עמ' 83, ש' 24-26).

כשנשאל העד ע"י הסניגור, האם הוא זוכר כי עלי זיהה את מיידה האבן וביאן הורה לו לעצרו, השיב כי אינו "זוכר משהו כזה" (עמ' 88, ש' 4).

עדותו של אנטואן שחאדה, עת תביעה 3 (להלן - אנטואן)

אנטואן הוא החוקר שגבה את הודעת הנאשם וביצע פעולות בתיק החקירה. באמצעות זה הוגשה הודעת הנאשם (ת/3) ומזכרים שערך העד (ת/4-ת/6). אנטואן אישר, כי רשם את עיקרי הדברים מפי הנאשם, תיעד וכי ערך מזכר הנוגע לטענות הנאשם לגבי אלימות השוטרים כלפיו (עמ' 62, ש' 3-4).

מהמזכר ת/5 עולה, כי "החשוד מתלונן על כאבים מהמכות שלפי טענתו השוטרים נתנו לו מכות וסימן לי על סימני פגיעה מתחת לבית השיחי בצד ימין ועל סימני אלימות על הצוואר מצד ימין ויד שמאל באזור הכתף שהוא מרגיש כאבים".

עדות הנאשם

הנאשם בחר להעיד. בעדותו לפני סיפר, כי למד בישיבה במקום וגר במעונות. כששמע קולות רעש מכיוון בתי דריינז, הבין שמתקיימת הפגנה, ויצא למקום "לראות מה קורה שם" (עמ' 63, ש' 2). הוא אישר שעמד בין המפגינים "במרכז ההפגנה", ובשלב מסוים "היה דחף מאחור לכיוון החסם המשטירתי, זה היה כאילו השורות האחרונות דחפו אנשים לכיוון החסם המשטירתי. נדחפתי על הגדרות. השוטרים תמכו בגדרות והדפו את המפגינים, היה חלק מהשוטרים שהיכה את המפגינים. השוטרים תפסו אותי ומשכו אותי לכיוונם בצורה כזאת שנפלתי עם הגדרות לכיוונם... ניסיתי להתרומם וכמה שוטרים הפילו אותי על הגב. אחד השוטרים מעך לי את החזה על הרצפה עם הברך שלו, ושם את הברך על הצוואר, על הגרון וחשתי מכות בידים וברגליים. שכתי עם הגב על הרצפה. באותו שלב הרגשתי מכות בידים וברגליים לא ראיתי איך נתנו את המקום, הוא הסתיר במיקום שלו...היה דחס של אנשים וזה היה מסוכן להישאר על הרצפה, טבעי שרציתי לקום" (שם, ש' 23-33).

הנאשם הגיש מטעמו מסמכים רפואיים שסומנו נ/6, שנערכו יום למחרת האירוע, מהם עולה כי הנאשם סבל מחבלות בצוואר, בזרוע ימין ובאגודל. כמו כן סבל מכאבים ברגליו. אין חולק כי הנאשם לא התלונן במח"ש בגין פגיעותיו.

כשנשאל הנאשם באופן ישיר האם ביצע את המיוחס לו השיב: "לא היה ולא נברא. מעולם לא הרמתי יד על שוטר קל וחומר שלא ידיתי אבן על שוטר פשוט לא קרה" (עמ' 65, ש' 8-9). עוד אמר, כי כשהגיע למקום טרם החלה האלימות, והעלה השערה "שאולי בשלב של המשיכות של הגדר אז נעצרתי. כל מה שקרה הייתי כבר עצור" (שם, ש' 17-19).

בחקירתו הנגדית עמד הנאשם על גרסתו:

"ש. אם נדחפת לגדרות, אי אפשר להסיק מכך שהיה בלגאן? התקהלות לגיטימית לא נדחפים לגדרות?
ת. הייתה שם התקהלות לגיטימית לגמרי, פתאום היה השינוי והיה הדחף הזה לכיוון הגדרות" (עמ' 6, ש' 7-8).

"ש. היית סקרן, הגעת לאירוע, נדחפת והרביצו לך.
ת. הלכתי לראות מה קורה, הבנתי שיש הפגנה, הפגנה לגיטימית, נדחפתי אל השוטרים, עצרו אותי והיכו אותי" (שם, ש' 18-20).

יצוין, כי העד סיפר כי שירת בצה"ל במשך שנתיים במסגרת מסלול "הסדר", בתפקיד לוחם ומפקד כיתה בצנחנים, ואף הוצגו תעודות הצטיינות מן השירות הצבאי (נ/4-5).

מהודעת הנאשם ת/3 עולה, כי גרסתו בחקירה אינה שונה מגרסתו לפני, שכן הכחיש את המיוחס לו, וסיפר כי הגיע למקום "לראות מה קורה" (ש' 14-15). אמנם, היו חלקים בהם שמר על זכות השתיקה, ואולם הכחשתו הפוזיטיבית את המיוחס לו חוזרת ונשנית. כמו כן טען שמדובר ב"חקירה פוליטית" (ש' 39).

דין והכרעה

מעשה ידיו האבן

ידוע שאין מניעה לבסס הרשעה על עדות יחידה ללא כל תוספת ראייתית. אלא שבשעה שמדובר בעדות יחידה הנוגעת לזיהוי נאשם, יש לבחון עדות זו בשבע עיניים (תרתי משמע), וכן לבחון באופן זהיר ונפרד את מהימנות המזהה מחד, ואת מהימנות הזיהוי מאידך. סיכמה זו חברתי, כב' השופטת דנה כהן לקח, בפסק דינה בת"פ (שלום י-ם) 34115-10-14 **מ"י נ' חמודה** (מיום 12.4.2015) בפסקה 9 (להלן - **עניין חמודה**), והאסמכתאות שם - ע"פ 10360/03 **שדיד נ' מ"י** (מיום 2.3.2006 בפסקה 12); וע"פ 5606/10 **בוניפד נ' מ"י** (מיום 19.12.2012, פסקה 24); דורון מנשה, רביע עאסי, "טעות בזיהוי חזותי של חשודים: הזמנה למחקר ורפורמה", בתוך: **משפטים** לה(1) 205 (2005).

בחינת עדותו של עלי

ברקע בחינת עדותו של עלי, יש לקחת בחשבון את העובדות שברקע האירוע, שחלקן אינו שנוי במחלוקת, וחלקן עולה מחומר הראיות:

א. מדובר באירוע רב משתתפים שאירע בשעת לילה מאוחרת - מהסרטון ניתן לראות בבירור, כי תנאי הראיה לא היו טובים, התאורה הייתה בעיניהם של השוטרים, דהיינו סינוורה אותם, ורבים מהמפגינים נראו כצלליות, ורבים מהם דמו זה לזה, בשל הכיפות שחבשו, הזקנים שעיתרו את פניהם, חלקם ממושקפים, כך שבאופן אובייקטיבי, לא היה מדובר בתנאים ראייה מיטביים המאפשרים זיהוי, בוודאי כאשר מדובר באירוע רב משתתפים ואלים - יש בכך לתרום לאפשרות של טעות בזיהוי;

ב. מדובר באירוע אינטנסיבי וקשה, מבחינת הביזוי שספגו כוחות הביטחון משטח, ומבחינת האלימות שהופעלה כלפיהם - מתיעוד הסרטון שהובא לעיל ניתן להתרשם מזריקת חפצים ואשפה, התזת מים, קללות ונאצות, דחיפות והתעמתות מילולית גסה וחזיתית עם הכוחות, כאשר מנגד, לא פעם נעשה ניסיון מצד הכוחות להרגיע את המצב ללא הועיל - גם מאפיין זה של האירוע, עשוי או עלול להשליך על אפשרות של טעות בזיהוי;

ג. עלי עצמו העיד, כי הכוחות היו ערים ברציפות לאורך שעות ארוכות ורבות, והיו עייפים עד מאוד - עובדה זו יש בה להגביר, באופן טבעי, את הסיכוי לטעות בזיהוי;

ד. אין חולק, כעולה מגרסת הנאשם ואף מגרסאות השוטרים וכן מהסרטון עצמו, כי היו עימותים אלימים בין המפגינים לכוח על הגדרות שנפלו, והכוח שב והעמידן.

כאשר זוהי נקודת המוצא לבחינת הזיהוי, נדמה, כי מדובר בנקודת מוצא בעייתית שאינה תומכת במסקנה, כי זיהויו של עלי את הנאשם מגיע לכדי רמת הוודאות הנדרשת להוכחת אשמה בפלילים.

לכך יש להוסיף סתירות לא מעטות העולות מהעדויות שלפניי:

א. עלי טען כי האבן שפגעה בביאן הייתה בגודל 5 ס"מ בעוד שביאן טען שפגעה בו אבן בגודל של כדורעף. אין זו מחלוקת של מה-בכך, שכן אם טעה עלי בתיאור האבן, אין להוציא מכלל אפשרות שטעה גם בזיהוי הנאשם כמי שיידה אבן;

ב. עלי סתר עצמו בשאלה האם מדובר ב"אבן" או ב"אבנים" - זוהי נקודה מהותית מאוד - ראו והשוו **עניין חמודה** בסעיף 16 לפסק הדין. לטעמי, יש לראות בדבריו של עלי לפניי בעמוד 55 לפרוטוקול, לפיהם יחס לנאשם ידוי "אבנים", משום הפרזה ותיקון (לא חיובי) של גרסותיו הראשונות, והדבר משליך על מהימנות העדות;

ג. עלי טען, כי אמר מיד לביאן שזיהה את מיידה האבן והלך עם נוספים לעצרו - הן ביאן והן אבישי לא אישרו עובדות אלו בעדויותיהם לפניי, והדברים גם לא עולים מהסרטון, גם אם לא תפס את כל האירוע. ישנה חשיבות לכך שהן ביאן והן אבישי סיפרו כי היו צמודים זה לזה, בהיות ביאן מפקד הכוח, ואבישי - המתעד שהוצמד אליו יחד עם הקשר (פרו' עמ' 20, ש' 32; עמ' 88, ש' 1-2);

ד. עלי טען, כי זיהה את הנאשם, ואולם לא הסביר כיצד זיהה אותו, אף לא בהודעתו במשטרה נ/3 - הוא לא הצביע על מאפיין ייחודי של הנאשם, ותיאורו בהודעתו העצמית נ/2 היה סתמי ונעדר ייחוד. לא זו אף זו. בדבריו לפניי בחקירתו הנגדית אמר עלי כי "**כולם בלטו**" באירוע. הכיצד? ייתכן שהדבר משקף את הלך רוחו של עלי, ועד כמה טראומטי היה עבורו האירוע, ובצדק. אלא שיש לכך השלכה ישירה על יכולתו לזהות אדם ספציפי מבין כל אלה ש"בלטו". אם כולם "בלטו", אז איש מהם לא בלט מעבר לאחרים כמתחייב מהגיונם של דברים;

ה. נקודה שהציקה לי, הייתה התחמקותו של עלי מלזהות את חתימותיו על גבי נ/2 ונ/3, כאשר אין חולק שערך את נ/2. הדבר משליך, לטעמי, על הרושם הכולל שנותר בי מעדותו.

סיכומם של דברים הוא, שגם ברמה האובייקטיבית וגם ברמה הסובייקטיבית, עדותו של עלי והזיהוי שלטענתו ביצע, מעוררים קשיים, שיש בהם לבסס ספק סביר באשמו של הנאשם.

עבירת ההתפרעות

אמנם, אין חולק כי הנאשם שהה במקום ההתפרעות. אלא שאין די בכך כדי לבסס בפלילים את ביצוע העבירה של השתתפות בהתפרעות.

ראשית, לא נסתרה גרסתו של הנאשם, כי הגיע למקום מסקרנות (גרסה עקבית הן במשטרה והן לפניי), ודווקא הסרטון מחזק את טענתו, כי בשלב מסוים, נקלע ל"דחס" כלשונו, שעה שהייתה הסתערות על הגדרות שנפלו ונוצר עימות חזיתי בין המפגינים לשוטרים. לא זו אף זו, אלא שחבלותיו המתועדות, הן במסמכים רפואיים, הן ע"י החוקר אנטואן, מתיישבות עם גרסתו כפי שפורטה בהודעתו ובעדותו לפניי.

שנית, עלי טען, כי הנאשם תקף אותו. אלא שטענות אלו לא באו לידי ביטוי בכתב האישום, ובצדק לא באו לידי ביטוי, שכן אין ראיות לכך. עלי טען כי עצר את הנאשם ביחס עם אחרים, אך אין בנמצא עדויות של אלו. תיאוריו את התקיפה ואת הקללות שהטיח בו הנאשם לכאורה, הן בהודעותיו והן בעדותו לפניי, היו סתמיים ונעדרי פירוט מספיק שיאפשר לבסס עליהן ממצא עובדתי.

כאשר בפלילים עסקינן, על המדינה להוכיח מעבר לספק סביר את כל העובדות הנטענות. די בכך, שגרסה הגיונית של נאשם לאותם אירועים לא תיסתר ע"י ראיות המאשימה, כדי לבסס ספק סביר בנכונות גרסת התביעה. בענייננו, הנאשם הותיר בי רושם מהימן וכן, גרסותיו עקביות וסדורות, ולכן מצאתי לתת להן משקל מלא. יש להוסיף לכך את דברי הנאשם בדבר עברו הצבאי ובדבר הערכים בהם הוא מאמין, והרי תמונה שלמה והגיונית באשר לאופיו ומדותיו. המקרה הנטען שלפניי, אינו מתיישב עם הרושם שנוצר אצלי לגבי הנאשם.

לפיכך, ובשל כל הטעמים שמנתי, אני מורה על זיכוי של הנאשם מחמת הספק מכל המיוחס לו.

הערה בשולי הדברים - תיאורם של השוטרים את האירוע, יחד עם צפייה בסרטון והאזנה לקולות העולים ממנו, מלמדים על אירוע קשה, מכוער ומיותר. היחס לו "זכו" כוחות הביטחון הוא יחס קשה, מזלזל, משפיל ומעורר חלחלה. הוא מהווה ביטוי זועק לליקוי המאורות שבו מצויה חברתנו כיום - מצב שבו כל דאלים גבר, האלימות נפוצה, והיא חסרת הבחנה. להתנהגות נפסדת זו, לא יכולה להיות כל הצדקה. חברה דמוקרטית נמדדת בשעותיה הקשות ובשעות מחלוקת, ופתרון מחלוקות בדרכים אלימות עלול להוביל, בסופו של דבר, לחיזיון קשה של אובדן ערכים ואובדן יכולת לחיות יחדיו כחברה, משל "אִישׁאֶתְרֵהוּחַיִּיםבְּלֶעו" (משנה אבות ב', ג'). לעולם על כולנו לזכור, כי כולנו בני אדם, כולנו נבראנו בצלם אלוהים, וכולנו זכאים ליחס מכבד מזולתנו. חבל שהכלל הבסיסי "ואהבת לרעך כמוך" סובל ממיתון עמוק בתקופה האחרונה.

ניתן היום, כ"ח שבט תש"פ, 23 פברואר 2020, במעמד הצדדים.